

Ουκρανία: εμφύλιος πόλεμος και σοσιαλιστική προοπτική

του Παναγιώτη Τσελεπή

Όλο το καλοκαίρι μαίνεται ο εμφύλιος πόλεμος στην Ουκρανία ανάμεσα στο ακροδεξιό καθεστώς του Κιέβου και τις «Λαϊκές Δημοκρατίες» του Ντονιέτσκ και του Λουγκάνσκ στην περιοχή του Ντονμπάς στα ανατολικά. Ένας πόλεμος που ξεκίνησε από τη σφαγή στην Οδησό στις 2 Μαΐου, αποκτώντας από την αρχή πολύ βίαια και αδυσώπητα χαρακτηριστικά, με τις επίσημες κυβερνητικές και φασιστικές παραστρατιωτικές δυνάμεις να δολοφονούν μαζικά άοπλους πολιτικούς αντιπάλους και να βομβαρδίζουν πόλεις με βόμβες διασποράς και φωσφόρου και τις αντικυβερνητικές δυνάμεις να αμύνονται σθεναρά, αλλά να υποχωρούν και να φαίνεται ότι εγκλωβίζονται σε θύλακες γύρω από τις πρωτεύουσες της εξέγερσης στο Ντονμπάς. Τουλάχιστον, αυτή την εικόνα της διαρκούς επέλασης των κυβερνητικών στρατευμάτων και της επικείμενης ήττας των εξεγερμένων παρουσίαζαν συστηματικά το Κίεβο και δυτικά ΜΜΕ.

Όμως, παρά την αδιαμφισβήτητη υποχώρηση των λαϊκών πολιτοφυλακών του Ντονμπάς και τη συρρίκνωση των εδαφών που έλεγχαν στο ένα τρίτο της επικράτειας των αυτοανακηρυχθέντων «Λαϊκών Δημοκρατίων», το μέτωπο είχε ουσιαστικά βαλτώσει και ο πόλεμος είχε εξελιχθεί σε πόλεμο στατικών θέσεων με τις πολιτοφυλακές να κάνουν αντεπιθέσεις και να αναγκάζουν τα κυβερνητικά στρατεύματα σε υποχώρηση, για να ακολουθήσει μια νέα κυβερνητική επίθεση. Αυτή η κατάσταση επιβεβαιώνει απόλυτα την εκτίμηση του Μπορίς Καγκαρλίτσκι, ότι και σε αυτό τον πόλεμο ισχύει η γνωστή ρήση: «μια κυβέρνηση πρέπει να νικήσει, αλλά για μια εξέγερση είναι αρκετό το να μην ηττηθεί»^[1]. Γιατί πολύ απλά αυτή η στατικότητα δημιουργεί μεγάλη φθορά τόσο υλική, όσο και ηθικού στις κυβερνητικές δυνάμεις, μεγάλο μέρος των οποίων αποτελείται από επιστρατευμένους που είναι απρόθυμοι να πολεμήσουν και με την πρώτη ευκαιρία λιποτακτούν.

Έτσι κάθε «επιτυχημένη προέλαση», συνοδευόταν από μια υποχώρηση, συχνά καταστροφική, αφού τμήματα των κυβερνητικών δυνάμεων εγκλωβίζονταν και, είτε αιχμαλωτιζόνταν, είτε περνούσαν για να σωθούν στο ρωσικό έδαφος, εγκαταλείποντας τον οπλισμό τους. Και μετά από κάθε υποχώρηση, η προπαγάνδα Κιέβου/δυτικών ιμπεριαλιστών «ανακάλυπτε» κάποια «ρωσική εισβολή», ή έστω «διείσδυση ρωσικών στρατευμάτων» για να δικαιολογήσει την νέα αποτυχία. Μόνο που όπως επίσης σωστά επισημαίνει ο Μπορίς Καργκαλίτσκι στο παραπάνω άρθρο «Ένας πόλεμος δεν μπορεί να κερδίζει στη σφαίρα της πληροφόρησης, όταν χάνει στην πραγματικότητα».

Και ξαφνικά αντεπίθεση

Στην προσπάθειά της να κάμψει το ηθικό ενός επίμονου εχθρού, αλλά και στην κατεύθυνση της υλοποίησης της πολιτικής εθνοκάθαρσης στα νοτιοανατολικά η κυβέρνηση του Κιέβου επέλεξε από την πρώτη στιγμή την πολιτική των μαζικών βομβαρδισμών πόλεων με αρκετή επιτυχία, αφού πόλεις όπως το Σλαβιάνσκ καταστράφηκαν σε μεγάλη έκταση και εκκενώθηκαν (δικαιώνοντας

τις απαιτήσεις του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του φασιστικού «Σβομπόντα» [2]), χιλιάδες άμαχοι δολοφονήθηκαν και ένα εκατομμύριο τουλάχιστον μετατράπηκαν σε πρόσφυγες που κατέφυγαν στη Ρωσία.[3] Παράλληλα, στις καλυμμένες περιοχές, τα φασιστικά τάγματα επέβαλλαν μαζική τρομοκρατία, ξεκινώντας με την εκκαθάριση των πολιτικών αντιπάλων. Όμως τέτοιου είδους τακτικές έχουν συχνά το αντίθετο από το αναμενόμενο αποτέλεσμα, γιατί η εχθρότητα και το μίσος του ντόπιου πληθυσμού αποτελεί τον καλύτερο σύμμαχο των αντικαθεστωτικών. Έτσι πολύ γρήγορα πολλαπλασιάστηκαν επιθέσεις ενάντια στις κυβερνητικές δυνάμεις στις ήδη καλυμμένες περιοχές. Ανάμεσα στους μαχητές που οργάνωσαν επιθέσεις περιλαμβάνονται και Ουκρανοί αναρχικοί, αυτοπροσδιοριζόμενοι ως "Μαχνοβίτες" στην Νοτιοανατολική Ουκρανία, γύρω από την περιοχή του Γκουλιιά Πόλιε (νότια των εξεγεργμένων περιοχών του Ντονμπάς).[4]

Παρόλη την αντίσταση όμως, στις 25 Αυγούστου το ακροδεξιό καθεστώς έφτασε πολύ κοντά στην επίτευξη στρατηγικής νίκης όταν οι δυνάμεις του μπήκαν στο Σαχτιόρσκ, ενώ παράλληλα έσφιγγε και ο κλοιός στο Ντονιέτσκ. Όμως η άμυνα άντεξε, ενώ οι απώλειες των επιτιθέμενων ήταν βαριές. Μια δεύτερη επίθεση των κυβερνητικών με στόχο να κόψει στη μέση τις δυνάμεις των λαϊκών πολιτοφυλακών απέτυχε, όπως και η προσπάθεια να αποκοπεί η πόλη Γκορλόφκα, βόρει του Ντονιέτσκ. Αυτές οι σοβαρές αποτυχίες των κυβερνητικών, έδωσαν τη δυνατότητα στις πολιτοφυλακές του Ντονμπάς να περάσουν στην πετυχημένη αντεπίθεση των τελευταίων ημερών, που τελικά οδήγησε σε μια καταστροφική ήττα τις δυνάμεις του Κιέβου, ενώ οι πολιτοφυλακές επανέκτησαν τον έλεγχο όλων των συνόρων με τη Ρωσία στην περιοχή του Ντονιέτσκ, τη στρατηγικής σημασίας παράκτια πόλη Νοβοαζόβσκ και άλλες πόλεις της Αζοφικής και έφτασαν στη Μαριούπολη. Μεγάλες δυνάμεις της φασιστικής «Εθνοθρουράς» παγιδεύτηκαν και βρέθηκαν περικυκλωμένες στην πόλη Ιλοβάισκ. Ο διοικητής του φασιστικού τάγματος «Ντονμπάς» Simon Sementchenko που βρέθηκε ανάμεσα στους εγκλωβισμένους κάλεσε τον υπουργό άμυνας να διαπραγματευτεί τον απεγκλωβισμό τους και όταν ο τελευταίος αρνήθηκε, 7.000 οπαδοί των ταγμάτων διαδήλωσαν στο Κίεβο ζητώντας την παραίτηση της κυβέρνησης Ποροσένκο.[5]

Το «παράδοξο» είναι ότι το ίδιο αίτημα πρόβαλλε και ο Πούτιν, αλλά αυτός όχι προς την κυβέρνηση του Κιέβου, αλλά προς τις πολιτοφυλακές του Ντονμπάς. Συγκεκριμένα σε ανακοίνωση που δημοσιεύεται στη σελίδα του προέδρου Ρωσίας, ο Πούτιν λέει μεταξύ άλλων: *«Καλώ τις ομάδες πολιτοφυλακής να ανοίξουν έναν ανθρωπιστικό διάδρομο για τους Ουκρανούς στρατιώτες που έχουν περικυκλωθεί, έτσι ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε άσκοπη απώλεια ζωής, δίνοντάς τους την ευκαιρία να εγκαταλείψουν την εμπόλεμη περιοχή ανεμπόδιστα και να επανενωθούν με τις οικογένειές τους, να επιστρέψουν στις μητέρες, τις συζύγους και τα παιδιά τους, και να παρέχουν γρήγορα ιατρική βοήθεια σε όσους τραυματίστηκαν κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής επιχείρησης».* Και καταλήγει απευθυνόμενος στην κυβέρνηση του Κιέβου: *«Για άλλη μια φορά κάνω έκκληση στις ουκρανικές αρχές να σταματήσουν αμέσως τις στρατιωτικές ενέργειες, να κάνουν κατάπαυση του πυρός, να καθίσουν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων με τους εκπροσώπους του Ντονμπάς και να επιλύσουν όλα τα συσσωρευμένα προβλήματα αποκλειστικά με ειρηνικά μέσα».* [6]

Είναι προφανές ότι ο Ρώσος πρόεδρος δεν προθυμοποιείται να κάνει τον διαμεσολαβητή από φιλειρηνικές προθέσεις και να σώσει τα παγιδευμένα τμήματα του ουκρανικού στρατού – μαζί και σημαντικών τμημάτων των φασιστικών ταγμάτων – αλλά για να εξυπηρετήσει τα συμφέροντα του ρωσικού ιμπεριαλισμού.

Το γεωπολιτικό υπόβαθρο της αντιπαράθεσης

Τα σχέδια των δυτικών ιμπεριαλιστών να εντάξουν την Ουκρανία στη δική τους πολιτικοοικονομική και στρατιωτική σφαίρα επιρροής και να σφίξουν τον κλοιό γύρω από τη Ρωσία είναι πολύ παλιά. Οι όροι όμως άρχισαν να δημιουργούνται μετά την κατάρρευση της ΕΣΣΔ και τα σχέδια αυτά έχουν προχωρήσει με αρκετή επιτυχία. Το ΝΑΤΟ, που σκοπός του σύμφωνα με την διακήρυξη του ιδρυτικού του συνεδρίου το 1949 ήταν η αντιμετώπιση της «σοβιετικής απειλής», μετά την διάλυση της ΕΣΣΔ δεν διαλύθηκε, αλλά αντίθετα συνέχισε την επέκταση του «προς ανατολάς», εντάσσοντας στη δομή του την πλειονότητα των ανατολικοευρωπαϊκών χωρών, εκ των οποίων και τις τρεις βαλτικές πρώην σοβιετικές δημοκρατίες.^[7] Επίσης, οι ΗΠΑ διαθέτουν στρατιωτικές βάσεις σε κεντροασιατικές πρώην σοβιετικές δημοκρατίες, στο Ουζμπεκιστάν και στο Κιργιστάν. Στόχος των ΗΠΑ/ΝΑΤΟ είναι η περαιτέρω προώθησή τους και η ένταξη και άλλων χωρών που γειτνιάζουν με τη Ρωσία στη δομή του. Από τους άμεσους στόχους είναι η Ουκρανία και η Γεωργία, ενώ στους απώτερους η Λευκορωσία, που μαζί με το Καζαχστάν αποτελούν τους στενότερους συμμάχους της Ρωσίας και μέλη της «Ευρασιατικής Τελωνιακής Ένωσης».^[8]

Η Ουκρανία μετά την κατάρρευση της ΕΣΣΔ και την ανακήρυξη της ανεξαρτησίας της αποτέλεσε ένα είδος «ουδέτερης ζώνης». Μια πρώτη σοβαρή προσπάθεια ανατροπής της υπάρχουσας κατάστασης ήταν η λεγόμενη «πορτοκαλί επανάσταση» το 2004 που έφερε στην εξουσία τον φιλοδυτικό Βίκτορ Γιουσένκο. Η προσπάθεια επαναλήφθηκε δέκα χρόνια αργότερα στα γεγονότα του Μαιντάν, που, από γεωπολιτική σκοπιά, ήταν και παραμένει η βίαιη προσπάθεια του δυτικού ιμπεριαλισμού να τραβήξει οριστικά στο δικό του στρατόπεδο την Ουκρανία.

Η Ρωσία από τη δική της πλευρά, αφού διασφάλισε τις βάσεις της στην Κριμαία που μετά από δημοψήφισμα ενώθηκε με την Ρωσική Ομοσπονδία (είχε παραχωρηθεί το 1954 στην τότε ΣΣΔ της Ουκρανίας από τον Χρουνστσιόφ) προσπαθεί να παρουσιαστεί ως ο εγγυητής της εδαφικής ακεραιότητας της Ουκρανίας με αντάλλαγμα μια σχετική ουδετερότητα της τελευταίας ανάμεσα στη Ρωσία και τη Δύση και την εξομάλυνση των σχέσεων με την ΕΕ και ιδιαίτερα με την Γερμανία, για να διατηρηθεί η εμπιστοσύνη των ευρωπαϊκών αγορών στις ρωσικές εξαγωγές ενέργειας. Αυτό το κριτήριο καθορίζει κάθε κίνηση της ρωσικής διπλωματίας, από την συνάντηση των τεσσάρων (Ουκρανίας-ΗΠΑ-ΕΕ-Ρωσίας) για την επίτευξη συμφωνίας σε βάρος των εξεγερθέντων, την αναγνώριση της κυβέρνησης Ποροσένκο και τώρα την πρόταση Πούτιν για τον απεγκλωβισμό των στρατιωτικών δυνάμεων του Κιέβου.

Οι πολιτικές δυνάμεις

Το κοινωνικό υπόβαθρο του Μαιντάν, όπως και της «πορτοκαλί επανάστασης», ήταν τα οξυμένα κοινωνικά προβλήματα και η διαφθορά της κυβέρνησης και των ολιγαρχών, ενώ και στις δύο περιπτώσεις την πρωτοβουλία πήραν οι φιλοδυτικές δυνάμεις.[9] Η διαφορά όμως ήταν ότι, όπως σωστά επισημαίνει το μέλος της οργάνωσης «Μποροτμπά» και μαχητής των λαϊκών πολιτοφυλακών στο Ντονμπάς, «Αρτιόμ», «Σε σύγκριση με την “Πορτοκαλί” επανάσταση του 2004, το 2014 υπήρχαν ήδη πολλοί, οργανωμένοι, έτοιμοι εθνικιστές νέοι με καλή χρηματοδότηση. Οι υπερεθνικιστικές ομάδες είχαν αναπτυχθεί και ωριμάσει. Επομένως, υπήρχε η αίσθηση ότι αυτή τη φορά τα πράγματα θα έφταναν στο χείλος του εμφυλίου πολέμου».[10] Αυτό ήταν καθοριστικό για την πορεία του Μαϊντάν, γιατί κάτω από τις σημαίες της ΕΕ και το αίτημα για υπογραφή του εμπορικού συμφώνου κυριάρχησαν υπερεθνικιστικά συνθήματα. Κατά συνέπεια, η όποια προσπάθεια από την αριστερά να παρέμβει σε ένα εξαιρετικό εχθρικό περιβάλλον ήταν καταδικασμένη σε αποτυχία. Έτσι, όταν μέλη της «Μποροτμπά» και κάποιοι συνδικαλιστές προσπάθησαν να μοιράσουν ανακοινώσεις με κοινωνικά αιτήματα ξυλοκοπήθηκαν από ένα πλήθος φασιστών που φώναζαν «κομμουνιάκι να νοζί» (μαχαίρι στα κομούνια).

Η αίσθηση της πολιτικοστρατιωτικής κυριαρχίας έκανε τους φασίστες όλο και πιο τολμηρούς. Τον Ιανουάριο 15.000 φασίστες διαδήλωναν με πορτρέτα και σημαίες του συνεργάτη των ναζί στον πόλεμο Στεπάν Μπαντέρα, ενώ ο έλεγχος των «ομάδων αυτοάμυνας», των λεγόμενων «Ουράνιων Εκατονταρχιών», τους έκανε κυριάρχους των εξελίξεων. Έτσι όταν ο Γιανουκόβιτς προσπάθησε να έρθει σε συμβιβασμό με τη φιλοδυτική αντιπολίτευση προσφέροντας στους ηγέτες της τις θέσεις του πρωθυπουργού και του αναπληρωτή πρωθυπουργού, οι φασίστες κατάγγειλαν την συμφωνία ως «προδοτική» και πέρασαν στην τελική αιματηρή επίθεση.

Μετά τη φυγή Γιανουκόβιτς, ορκίστηκε νέα κυβέρνηση με τους φασίστες στις θέσεις του αναπληρωτή πρωθυπουργού, του γενικού εισαγγελέα και έξι υπουργία, μεταξύ των οποίων της Εθνικής Ασφάλειας και Άμυνας, όπου επάνδρωσαν και την νεοσυσταθείσα Εθνοφρουρά. Η συμμετοχή των φασιστών στην κυβέρνηση και τις ένοπλες δυνάμεις συνέβαλλε αποφασιστικά στο κλίμα ρατσισμού και τρομοκρατίας που επικράτησε, με προτάσεις νόμου για την κατάργηση της ρωσικής ως επίσημης γλώσσας μαζί με τα ουκρανικά και τα πογκρόμ κατά των πολιτικών αντιπάλων, κυρίως της αριστεράς.

Το «αντι-μαιντάν» κίνημα που αναπτύχθηκε στα νοτιοανατολικά πυροδοτήθηκε από αυτή την κατάσταση. Οι δυνάμεις που συμμετείχαν σε αυτό ήταν από την αρχή ετερόκλητες, το κύριο χαρακτηριστικό όμως του κινήματος ήταν η πολιτική διαμαρτυρία ενάντια στο φασισμό και την «χούντα του Κιέβου», το αίτημα για πολιτικές εγγυήσεις για την ασφάλεια των ρωσόφωνων, μέσω δημοψηφίσματος για την ομοσπονδιοποίηση της χώρας και τα αιτήματα κατά των ολιγαρχών και υπέρ της βελτίωσης των συνθηκών ζωής των εργαζομένων.

Η απάντηση του νέου ακροδεξιού καθεστώτος ήταν αρχικά η καταστολή μέσω των παραστρατιωτικών του «Δεξιού Τομέα» και της Εθνοφρουράς με σφαγές αντικυβερνητικών, πρώτα στην Οδησό[11] και μετά σε άλλες πόλεις στα

νοτιοανατολικά και στην συνέχεια οι βομβαρδισμοί πόλεων του Ντονμπάς. Πρόσφατα, ο εκπρόσωπος τύπου της "αυτοάμυνας" του Μαϊντάν στην Οδησό Αρτιόμ Φιλιππένκο δήλωσε ότι η μαζική δολοφονία στον Οίκο των Συνδικάτων της Οδησού ήταν «ένα αναγκαίο μέτρο για να αποτραπεί ο βομβαρδισμός της πόλης (από την κυβέρνηση του Κιέβου)». [12]

Η στρατιωτικοποίηση της αντιπαράθεσης και η κλιμάκωση της κρίσης

Με αυτό τον τρόπο η πολιτική αντιπαράθεση απέκτησε σταδιακά καθαρά στρατιωτικό χαρακτήρα. Γιατί ενώ η μαζική - στρατιωτική πλέον - αντίσταση στο ακροδεξιό καθεστώς έχει περιοριστεί την περιοχή του Ντονμπάς, σε όλη την υπόλοιπη χώρα, ακόμα και σε προπύργια της αριστεράς όπως το Χάρκοβο και η Οδησός, επικρατεί η τρομοκρατία των φασιστικών ταγμάτων - όπως του διαβόητου τάγματος Αζόφ, που συσπειρώνει στις τάξεις του νεοναζί από την Ουκρανία, τη Ρωσία και όλη την Ευρώπη.[13] Στο Κίεβο οι φασίστες είναι σε θέση να διαλύουν συνέδρια συνδικαλιστών και αντιπολεμικές διαδηλώσεις και να αναγκάζουν τον «φιλελεύθερο» δήμαρχο και έναν από τους ηγέτες του Μαϊντάν, Βιτάλι Κλίτσκο να δηλώνει ότι δεν εγγυάται την ασφάλεια των εκδηλώσεων gay pride. Βέβαια και η κυβέρνηση από την μεριά της δεν χρειάζεται πάντα την παρότρυνση των φασιστών για να προχωρήσει στην καταστολή. Έτσι τον Ιούλιο απαγόρευσε το ΚΚ Ουκρανίας[14], ενώ τον Αύγουστο κατέσχεσε την εφημερίδα «Ραμπότσι Κλας» (Εργατική Τάξη), επίσημο όργανο της Πανουκρανικής Ένωσης Εργαζομένων.[15]

Στο Ντονμπάς η σύγκρουση έχει πάρει το χαρακτήρα λαϊκού πολέμου ενάντια στο ακροδεξιό καθεστώς και τα φασιστικά τάγματα εφόδου. Με την ανακήρυξη της ανεξαρτησίας, απορρίπτουν την επιβολή των διοικητών-ολιγαρχών που έχει ορίσει το Κίεβο. Το μαζικό κίνημα δεν έχει υποχωρήσει σε όλες τους τις εκφάνσεις, αλλά έχει αποκτήσει κυρίως χαρακτηριστικά στήριξης της πολεμικής προσπάθειας των πολιτοφυλακών. Στις 18 Ιουνίου 10.000 εργάτες απέργησαν και διαδήλωσαν στο Ντονιέτσκ απαιτώντας να σταματήσει η λεγόμενη «αντιτρομοκρατική» επιχείρηση του Κιέβου με συνθήματα «Όχι στον πόλεμο!» και «Δεν θα περάσει ο φασισμός!» Την ίδια στιγμή και παρά την καταστολή, στη δυτική και κεντρική Ουκρανία οι διαμαρτυρίες των μητέρων και των συζύγων των στρατευμένων συνεχίζονται.

Η αδυναμία της κυβέρνησης να επανακτήσει τον έλεγχο και οι ρωγμές στο κυβερνητικό στρατόπεδο, με τους φασίστες του «Δεξιού Τομέα» να απειλούν συχνά με πραξικόπημα[16] έχει οξύνει τα κυβερνητικά αδιέξοδα και ανάγκασε τον Ποροσένκο να προκηρύξει εσπευσμένα βουλευτικές εκλογές στις 26 Οκτωβρίου. Σύμφωνα μάλιστα με πρόσφατες δημοσκοπήσεις το ακροδεξιό «Ριζοσπαστικό Κόμμα»[17] προηγείται με ποσοστό 22%.[18] Αυτό μοιάζει «ανεξήγητο» για όσους επαναπαύτηκαν στην πτώση των ποσοστών των φασιστικών κομμάτων και την εύκολη επικράτηση του Ποροσένκο στις προεδρικές εκλογές του περασμένου Μαΐου, αλλά στην πραγματικότητα είναι πολύ εύκολα εξηγήσιμο. Τον Μάιο και ενόψει των δημοψηφισμάτων στα νοτιοανατολικά για ομοσπονδιοποίηση, καθώς και την διαφαινόμενη μαζική αποχή στις προεδρικές εκλογές, το κυβερνητικό στρατόπεδο χρειαζόταν επειγόντως έναν αδιαμφισβήτητο νικητή. Έτσι υπήρξε μεγάλη πτώση όλων των κομμάτων, που πίσω από τον πρώτο Ποροσένκο με 55% (έναν μεγαλοεπιχειρηματία και πρόθυμο για όλες τις δουλειές, αφού έχει διατελέσει

στέλεχος στις περισσότερες ουκρανικές κυβερνήσεις) δεύτερη ήταν η Τιμοσένκο με 13%. Τώρα όμως το πολιτικό ενδιαφέρον είναι αυξημένο για όλες τις δυνάμεις και από ότι φαίνεται οι φασίστες επενδύουν στο «Ριζοσπαστικό Κόμμα».

Νίκη στην εξέγερση στο Ντονμπάς - για μια σοσιαλιστική προοπτική!

Το κρίσιμο ερώτημα είναι αν οι εργαζόμενοι στο Ντονμπάς μπορούν να μετατρέψουν την αντίσταση τους στον επίθεση των ακροδεξιών του Κιέβου σε έναν ταξικό πόλεμο όλης της εργατικής τάξης ενάντια στο φασισμό, τους ολιγάρχες και τις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις. Το κίνημα στα νοτιονατολικά έχει επικεντρωθεί σε προοδευτικά αιτήματα, όπως το δικαίωμα να εκλέγουν τους δικούς τους κυβερνήτες, την ενίσχυση της κοινωνικής πολιτικής, την εθνικοποίηση των επιχειρήσεων των ολιγαρχών και την απόσυρση των φασιστικών ταγμάτων.

Παρόλα αυτά, η στρατιωτικοποίηση του αγώνα, η αναστολή των επίσημων πολιτικών διεργασιών μετά το δημοψήφισμα (καθώς είναι αδύνατη η διεξαγωγή εκλογών λόγω του πολέμου) και η αδυναμία της αριστεράς στο Ντονμπάς έχουν βοηθήσει να επικρατήσουν στην πολιτικοστρατιωτική ηγεσία συντηρητικά στοιχεία, όπως πρώην στελέχη του πολιτικού κατεστημένου, μέλη των ειδικών δυνάμεων της αστυνομίας Berkut, απόστρατοι αξιωματικοί και αρκετοί ρώσοι πολίτες, όπως ο πρώην ηγέτης των πολιτοφυλακών Ίγκορ Στρελκόφ. Τον τελευταίο τον θεωρεί ο Καγκαρλίτσκι ως έναν ειλικρινή και αποτελεσματικό στρατιωτικό διοικητή, «που έκανε τα περισσότερα για να βοηθήσει τη ριζοσπαστικοποίηση της διαδικασίας, παρά τη συμπάθειά του για την προ-επαναστατική μοναρχία», γιατί «το πολιτικό του ένστικτο τον οδήγησε, σε μεγάλο βαθμό, παρά τους δικούς του ιδεολογικούς προσανατολισμούς, στην υποστήριξη των κοινωνικών και πολιτικών αλλαγών». Ανεξάρτητα όμως από τις πραγματικές προθέσεις του Στρελκόφ, η σύγκρουσή του με το Κρεμλίνο που επιθυμεί την αποκλιμάκωση της κρίσης θυσιάζοντας ενδεχομένως τις «Λαϊκές Δημοκρατίες» του Ντονιέτσκ και του Λουγκάνσκ, οδήγησε τελικά στην παραίτησή του.

Επίσης, η οργάνωση «Μποροτμπά» έχει ασκήσει σκληρή κριτική στην ηγεσία του Ντονμπάς για προτεινόμενες αντιδραστικές ρυθμίσεις στο σύνταγμα, όπως η υπεράσπιση της ατομικής ιδιοκτησίας των ολιγαρχών και η καθιέρωση της ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας ως κρατικής θρησκείας, αλλά και την αντικατάσταση της σημαίας της Νοβοροσίας από μια αναποδογυρισμένη εκδοχή μιας παλαιότερης έκδοσης της σημαίας της ρωσικής αυτοκρατορίας. [19] Εμπνευστής της σημαίας είναι ο Ολέχ Τσαριόφ, ένας επιχειρηματίας και πρώην μέλος του «Κόμματος των Περιφερειών» του Γιανουκόβιτς, που αρχικά είχε προσπαθήσει να κατέβει υποψήφιος στις ουκρανικές προεδρικές εκλογές (που τις μποϋκόταραν οι εξεγερμένοι) και όταν τελικά οι φασίστες του έκαψαν το σπίτι και επιχείρησαν να τον λιντσάρουν, κατέφυγε στο Ντονμπάς. Από εκεί εκδιώχτηκε από τους πολιτοφύλακες, πήγε στη Μόσχα για να επιστρέψει τελικά με νέα σημαία!

Θα πουν τώρα οι οπαδοί των «ίσων αποστάσεων» (ή και ενδεχομένως όχι και τόσο «ίσων», γιατί οι περισσότεροι από αυτούς ήταν ένθερμοι υποστηρικτές του «αυθόρμητου κινήματος» στο Μαιντάν και αμέσως μετά έβλεπαν

τουλάχιστον με καχυποψία το «αντιμαιντάν» ως υποκινούμενο από τη Μόσχα): «Εμείς σας τα λέγαμε, και οι δυο πλευρές είναι αντιδραστικές». Ωστόσο, δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι οι αντιδραστικές επιλογές της ηγεσίας του Ντονμπάς έχουν μαζική υποστήριξη. Αντίθετα, πάνω από πολλές μονάδες των πολιτοφυλακών κυματίζει η κόκκινη σημαία με το σφυροδρέπανο, ενώ η ίδια η σημαία της Λαϊκής Δημοκρατίας του Ντονιέτσκ έχει τα χρώματα της σοβιετικής δημοκρατίας του Ντονιέτσκ-Κριβόι Ρογκ του 1918.[20] Επίσης, το αίτημα για απαλλοτρίωση των ολιγαρχών, που εκτός από το κίνημα έχει αναγκαστεί να το επαναλάβει αρκετές φορές και η ηγεσία του Ντονμπάς, έρχεται σε αντίθεση με τις προτεινόμενες συνταγματικές ρυθμίσεις.

Ας μην μας προκαλούν εντύπωση όμως όλα αυτά. Σε τόσο ρευστές πολιτικές καταστάσεις, όπου «πολιτική κάνουν τα καλάσνικοφ», όπως λέει και το στέλεχος της «Μποροτμπά» Σεργκέι Κιριτσούκ[21] μπορεί να φαίνεται ότι «συνυπάρχουν» οι πιο αντικρουόμενες πολιτικές ιδέες. Πολλά θα κριθούν σε μεγάλο βαθμό από την έκβαση του πολέμου. Αν νικήσουν τα φασιστικά τάγματα εφόδου, τότε το μέλλον είναι ζοφερό για τους εργάτες της Ουκρανίας και ιδιαίτερα για την μαχόμενη αριστερά. Για τους Ουκρανούς συντρόφους θα υπάρχουν τότε δύο επιλογές: η εξορία ή η παρανομία και ενδεχομένως μια σφαίρα στον κρόταφο. Και για τους εργάτες της Ευρώπης όμως δεν είναι καθόλου αδιάφορο ποιος θα είναι ο νικητής. Οι Ουκρανοί φασίστες το διακηρύσσουν ήδη στην προπαγάνδα τους: «Επανακατάκτηση: σήμερα η Ουκρανία, αύριο η Ρωσία και ολόκληρη η Ευρώπη».[22] Αυτό δεν σημαίνει ότι αύριο οι ορδές των φασιστών θα κατακλείσουν την Ευρώπη όπως το 1940. Όμως, το πείραμα της Ουκρανίας, με μια ακροδεξιά κυβέρνηση με ακραίο νεοφιλελεύθερο πρόγραμμα και τους φασίστες σε πρωταγωνιστικό ρόλο, ίσως φανεί πολύ χρήσιμο στις άρχουσες τάξεις της γηραιάς ηπείρου.

Ο φασισμός ήδη έχει ισχυροποιήσει τις θέσεις του σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα. Όποιος αριστερός ή «υπεραριστερός» συνεχίζει μακάριος τις βαρύγδουπες αναλύσεις του, αποφεύγοντας να πάρει θέση σε μια τέτοια σύγκρουση, ψάχνοντας για «καθαρό ιδεολογικοπολιτικό κίνημα», όταν «ξυπνήσει» θα είναι μάλλον πολύ αργά. Στην καλύτερη περίπτωση δεν θα έχει συμβάλει στο παραμικρό στη συντριβή του εχθρού. Στη χειρότερη θα έχει συμβάλλει στην ήττα της δικής του πλευράς και η μόνη επιλογή θα είναι να τρέξει να κρυφτεί. Υπάρχει ένας ακόμα λόγος που επιβάλλει την ήττα του Κιέβου. Σπόνσορες του ακροδεξιού καθεστώτος είναι οι πιο επιθετικοί κύκλοι του παγκόσμιου ιμπεριαλισμού. Επιδίωξη τους είναι η περαιτέρω προώθησή τους «προς ανατολάς». Μετά την Ουκρανία θα έρθει η σειρά της Λευκορωσίας. Αυτό αργά ή γρήγορα θα οδηγήσει σε πόλεμο με τη Ρωσία. Η σύγκρουση με τον ρωσικό ιμπεριαλισμό θα έχει καταστροφικές συνέπειες και πρώτα από όλα για όλους τους λαούς της Ευρώπης. Όποιος είναι αριστερός δεν μπορεί να αναμασάει την προπαγάνδα των «δικών του» ιμπεριαλιστικών κυβερνήσεων και να «διαρρηγνύει τα ιμάτιά του» για τον Πούτιν. Αυτό δεν σημαίνει ότι ο ρωσικός ιμπεριαλισμός ως πιο αδύναμος είναι πιο «προοδευτικός». Όμως ο κύριος εχθρός αυτή τη στιγμή είναι το ακροδεξιό καθεστώς του Κιέβου, τα φασιστικά τάγματα εφόδου του και οι ιμπεριαλιστές σπόνσορες του που σπρώχνουν για άλλη μια φορά την Ευρώπη στο χάος του φασισμού, του πολέμου και της καταστροφής.

Αντίθετα, η ήττα του καθεστώτος του Κιέβου θα ενισχύσει τις φυγόκεντρες τάσεις στο εσωτερικό του, θα υπονομεύσει το κύρος και τη δύναμη του φασισμού στην Ουκρανία, καθώς και το ηθικό των ομοϊδεατών τους στην υπόλοιπη Ευρώπη. Επίσης, θα ανακόψει την επιθετική πορεία του δυτικού ιμπεριαλισμού και την προοπτική ενός γενικευμένου ευρωπαϊκού πολέμου. Για όποιον δεν αρκούν όλα αυτά, θα παραθέσω και ένα ακόμα επιχείρημα, που είναι ίσως απλοϊκό, αλλά είναι επίσης πολύ χαρακτηριστικό για το ποια πρέπει να είναι η στάση μας σε ανάλογες περιπτώσεις. Μήπως η υποστήριξη στον αγώνα των Παλαιστινίων σημαίνει και υποστήριξη στην πολιτική και τις ιδέες της Χαμάς; Ή μήπως φαντάζονται κάποιοι πως οι μαχητές της Χαμάς πολεμάνε κάτω από την κόκκινη σημαία και στο πρόγραμμά τους περιλαμβάνεται η χειραφέτηση της εργατικής τάξης; Και εφόσον όλα αυτά δεν συμβαίνουν, μήπως η αριστερά πρέπει να είναι «ουδέτερη» και σε αυτή την περίπτωση - μέχρι οι Παλαιστίνιοι να αποκτήσουν επαναστατική ηγεσία; Ελπίζω ότι οι «σκεπτικιστές» δεν θα αρχίσουν τώρα να παραθέτουν διαφορές των κοινωνικοπολιτικών συνθηκών στην Ουκρανία και την Παλαιστίνη!

Κατά συνέπεια, η πολιτική στήριξη στους Ουκρανούς αντιφασίστες και την μαχόμενη αριστερά είναι αδιάρρηκτα δεμένη με την άνευ όρων στήριξη των λαϊκών πολιτοφυλακών του Ντονμπάς, για την συντριβή του ακροδεξιού καθεστώτος στο πεδίο της μάχης. Στόχος μας βέβαια είναι να μπορέσει η εργατική τάξη να αναπτύξει ένα πολιτικά ανεξάρτητο πρόγραμμα. Γιατί μόνο η σοσιαλιστική-προλεταριακή ηγεμονία στο κίνημα μπορεί να εξασφαλίσει ενότητα στόχων για όλη την εργατική τάξη στην Ουκρανία ενάντια στον κοινό εχθρό, το κεφάλαιο, που ο φασισμός είναι ο πιο επιθετικός του εκπρόσωπος. Αν όμως οι φασίστες νικήσουν, κανένας πολιτικό πρόγραμμα δεν θα δώσει τη λύση.

Στην τακτική τους οι επαναστάτες έχουν πολλά όπλα από την ιστορία του εργατικού κινήματος: τις επιτροπές βάσεις και τα συμβούλια εργατών και στρατιωτών. Για να γίνει κάτι τέτοιο όμως χρειάζεται ενεργή εμπλοκή της αριστεράς στο κίνημα. Αυτό σε μεγάλο βαθμό το έχουν κάνει οι σύντροφοι της «Μποροτμπά», παρά τις πολιτικές τους αδυναμίες. Στο Χάρκοβο και στη Οδησό βρέθηκαν στην πρωτοπορία του κινήματος. Μετά τη σφαγή στην Οδησό και την άγρια καταστολή που ακολούθησε βρέθηκαν σε πολύ δυσμενή θέση. Παρόλα αυτά συνεχίζουν ακόμα και στην παρανομία. Στο Ντονμπάς παρόλο που δεν έχουν ισχυρή επιρροή, συμμετέχουν στις λαϊκές πολιτοφυλακές. Η δράση τους είναι παράδειγμα για την αριστερά στη δύση και, παρά τις τρομακτικές δυσκολίες, κομμουνιστές νεολαίοι από άλλες ευρωπαϊκές χώρες έχουν πάει στο Ντονμπάς και πολεμάνε μέσα από τις γραμμές των λαϊκών πολιτοφυλακών.

Παράλληλα, ξεδιπλώνεται το κίνημα αλληλεγγύης σε πολλές χώρες στην Ευρώπη, στη Λατινική Αμερική και στην Ασία. Καμπάνιες Αλληλεγγύης στους αντιφασίστες και τη μαχόμενη αριστερά στην Ουκρανία έχουν ξεκινήσει, οργανώνοντας την αντιπληροφόρηση και μαζικές δράσεις, όπως διαδηλώσεις στις πρεσβείες της Ουκρανίας. Από τις 26 ως τις 30 Σεπτεμβρίου το γνωστό ιταλικό μουσικό συγκρότημα «Banda Bassotti» οργανώνει καραβάνι αλληλεγγύης με πρώτο σταθμό και συναυλία στο Ροστόφ της Ρωσία, όπου βρίσκεται μεγάλο στρατόπεδο Ουκρανών προσφύγων, και δεύτερο σε κάποια πόλη του Ντονμπάς.[23] Η πρωτοβουλία της Καμπάνιας Αλληλεγγύης στην

Ελλάδα στηρίζει και συμμετέχει στο καραβάνι αλληλεγγύης, ενώ παράλληλα οργανώνει δράσεις, με επόμενη κίνηση τη διαδήλωση στην ουκρανική πρεσβεία της Αθήνας στις 10 Σεπτεμβρίου. Οι συμμετοχή όλων όσων αντιλαμβάνονται την κρισιμότητα της κατάστασης είναι αναγκαία, γιατί η διεθνής αλληλεγγύη σπάει τον κλοιό απομόνωσης του ακροδεξιού καθεστώτος και των ελεγχόμενων ΜΜΕ και δυναμώνει την επιρροή των διεθνιστικών-κομμουνιστικών ιδεών και της μαχόμενης αριστεράς στην Ουκρανία.

ΦΑШИΖΜ ΗΕ ΠΡΟΪΔΕΤ – ΠΟΒΕΔΑ БУДЕТ ЗА НАМИ! (ΔΕΝ ΘΑ ΠΕΡΑΣΕΙ Ο ΦΑΣΙΣΜΟΣ - Η ΝΙΚΗ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΔΙΚΗ ΜΑΣ!)

Παραπομπές*

* Το σάιτ της «Μποροτμπά» συχνά δέχεται επιθέσεις και ενδεχομένως κάποιες φορές η σελίδα είναι εκτός λειτουργίας. Για αυτό το λόγο, όλες οι σχετικές παραπομπές έχουν αντικατασταθεί από άλλες πηγές

- [1] <http://solidarityantifascistukraine.wordpress.com/2014/08/22/λαϊκές-δημοκρατίες-της-ανατολικής-ου/>
- [2] Είχε ζητήσει από το ουκρανικό κοινοβούλιο να βομβαρδιστεί το Σλαβιάνσκ και «να μετατραπεί σε σεληνιακό τοπίο» <http://therussiantimes.com/news/10843.html>
- [3] <http://igcp.eu/hronika-prestupleniy/un-more-one-million-people-have-left-home-because-ukrainian-crisis?language=en>
- [4] <http://solidarityantifascistukraine.wordpress.com/2014/08/23/αναρχικοί-μαχητές/>
- [5] αγγλικά: <http://cassad-eng.livejournal.com/80446.html>
ρωσικά: <http://cassad.net/category/war/484-krah-yuzhnogo-fronta.html>
- [6] <http://eng.kremlin.ru/transcripts/22863>
- [7] Συγκεκριμένα τις εξής: Αλβανία, Βουλγαρία, Εσθονία, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Τσεχία: http://en.wikipedia.org/wiki/Member_states_of_NATO
- [8] http://en.wikipedia.org/wiki/Eurasian_Customs_Union
- [9] <http://www.pandiera.gr/ουκρανία-στη-μέγγενη-του-φασισμού-και/>
- [10] <http://solidarityantifascistukraine.wordpress.com/2014/08/23/κόκκινος-πολιτοφύλακας-αρτέμ-δε/>
- [11] <http://www.pandiera.gr/смерть-фашизму-свобода-народу-θάνατο/>
- [12] <http://www.2may.org/samooborona-maidana-priznala-neobhodimost-odesskoi-boini-2-may/>
- [13] <http://tvxs.gr/news/kosmos/ellines-neonazi-polemoy-n-sto-pleyro-oykranon-parastratitikon>
- [14] <http://solidarityantifascistukraine.wordpress.com/2014/07/23/η-ουκρανική-κυβέρνηση-απαγορεύει-το-κ/>
- [15] <http://solidarityantifascistukraine.wordpress.com/2014/08/28/δημοκρατία-στην-ουκρανία/>
- [16] <http://www.nationalheadlines.co.uk/right-sector-threatens-armed-march-on-kiiev-unless-police-drop-charges-against-supporters/448160/>
- [17] [http://en.wikipedia.org/wiki/Radical_Party_\(Ukraine\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Radical_Party_(Ukraine))
- [18] http://en.wikipedia.org/wiki/Ukrainian_parliamentary_election,_2014#Political_parties
- [19] <http://www.rogerannis.com/eastern-ukraine-conservative-draft-constitution-arouses-left-protests/>
- [20] http://en.wikipedia.org/wiki/Donetsk-Krivoy_Rog_Soviet_Republic
- [21] http://liva.com.ua/kalashnikov-decides.html?fb_action_ids=648531751881511&fb_action_types=og.likes
- [22] <http://solidarityantifascistukraine.wordpress.com/2014/08/23/αφίσα-των-φασιστών-του-τάγματος-azov/>
- [23] <http://solidarityantifascistukraine.wordpress.com/2014/07/26/banda-bassotti-statement/>